

Uzasadnienie

Na podstawie art. 28 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2021 r. poz. 1098, z późn. zm.) zwanej dalej ustawą o ochronie przyrody, dla obszaru Natura 2000 sprawujący nadzór nad obszarem sporządza projekt planu zadań ochronnych, dalej zwany PZO, na okres 10 lat. Zgodnie z art. 27a ust. 2 ustawy o ochronie przyrody, nadzór nad obszarem Natura Jodły Ostrzeszowskie PLH300059, zwanym dalej obszarem Natura 2000, sprawuje Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu.

Obszar Natura 2000 został wyznaczony decyzją Komisji z dnia 7 listopada 2013 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG siódmego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (Dz. U. UE L 350 z 21.12.2013, str. 287). Wymieniony akt prawa został zastąpiony decyzją wykonawczą Komisji (UE) 2021/161 z dnia 21 stycznia 2021 r. w sprawie przyjęcia czternastego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (Dz. U. UE L 51 z 15.02.2021, str. 330).

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu sporządził projekt PZO uwzględniając treść art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody oraz treść rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. Nr 34, poz. 186 z późn. zm.), zwanego dalej rozporządzeniem w sprawie projektu PZO.

W granicach obszaru Natura 2000 zawiera się rezerwat przyrody „Jodły Ostrzeszowskie”, lecz nie ustanowiono dla niego planu ochrony lub zadań ochronnych uwzględniających zakres, o którym mowa w art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody. Ponadto w obrębie obszaru Natura 2000 nie występują inne formy ochrony przyrody, dla których ustanowiono plan ochrony lub zadania ochronne uwzględniające ww. zakres. Zatem nie zachodzą przesłanki do wyłączenia całości lub części obszaru Natura 2000 ze sporządzania planu zadań ochronnych, określone w art. 28 ust. 11 pkt 2 i 3 ustawy o ochronie przyrody.

Obszar Natura 2000 zlokalizowany jest na terenie administrowanym przez nadleśnictwo Przedborów. Funkcjonujący na lata 01.01.2021-31.12.2030 plan urządzenia lasu ww. Nadleśnictwa, zatwierdzony decyzją Ministra Klimatu i Środowiska DLŁ-WGL.8100.62.2021 z 24 września 2021 r., nie uwzględnia zakresu którym mowa w art. 28 ust. 10, zatem nie zachodzi przesłanka określona w art. 28 ust. 11 pkt 3a ustawy o ochronie przyrody, dotycząca możliwości wyłączenia gruntów leśnych PGL LP z zakresu opracowania planu zadań ochronnych.

Przebieg granicy obszaru Natura 2000 przedstawiono na załączniku mapowym oraz opisano w oparciu o 106 punktów węzłowych, dla których podano współrzędne geograficzne w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992, o którym mowa w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 15 października 2012 r. w sprawie państwowego systemu odniesień przestrzennych (Dz. U. poz. 1247).

Zgodnie ze Standardowym Formularzem Danych przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 (źródło: <http://natura2000.gdos.gov.pl/>, dostęp 15 grudnia 2021 r.) są:

- siedlisko przyrodnicze 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*);
- siedlisko przyrodnicze 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe;
- siedlisko przyrodnicze 91P0 Wyżyny jodłowy bór mieszany (*Abietetum polonicum*).

Podstawą sporządzenia projektu PZO były następujące opracowania:

- Plan urządzania gospodarstwa rezerwatowego rezerwatu przyrody „Jodły Ostrzeszowskie” na okres od 1991.01.01 do 2000.12.31. Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej w Toruniu. Mscr.
- Świerkosz K., Reczyńska K., Węgrzynek B., Pielech R. 2011. Kontrola jakości siedliska przyrodniczego 91P0 jodłowy bór świętokrzyski oraz jego rozmieszczenia na terenach proponowanych obszarów Natura 2000: Gola, Jodły Ostrzeszowskie oraz Jodłowice. Mscr.
- Barć A., Brzeg A., Uziębło A.K., Wika S. 2015. *Abietetum albae* Dziubałowski 1928 in the central part of the Cracow-Częstochowa Upland. Differentiation, regional specificity, structure, dynamics, and maintenance. Prace naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, Nr 3298: 1–151. Wyd. Uniw. Śląsk. Katowice.
- Maćkowiak Ł., Rakowski W. 2019. Ekspertyza siedlisk przyrodniczych 6410, 91E0, 91P0 oraz siedliska przyrodniczego 91D0, wymienionego w SDF z oceną „D” w obszarze Natura 2000 Jodły Ostrzeszowskie PLH300059. RDOŚ w Poznaniu.

Wyniki zawarte w ww. opracowaniach dostarczyły informacji o przedmiotach ochrony. Wnioski są następujące:

1. W 2011 roku w obrębie wydzielenia 349i zinwentaryzowano płat łąki trzęślicowej o powierzchni 0,44 ha. Były to ubogie florystycznie łąki sitowo-trzęślicowe *Juncus-Molinietum* (6410-1), w którym dominowała trzęślica modra *Molinia caerulea* oraz sit rozpięchły *Juncus effusus* i sit skupiony *J. conglomeratus*. Na podstawie obserwacji z 2019 r. stan łąki znacząco odbiega od tych informacji. W obrębie wydz. 349i nie odnotowano żadnego gatunku przynależącego do związku *Molinion*. Roślinność stanowi *Scirpetum sylvatici* – zespół sitowia leśnego. Gatunkowo dominuje sitowie leśne *Scirpus sylvaticus* oraz poziewniki *Galeopsis sp.* Cała powierzchnia łąki jest zarastana przez olchę czarną *Alnus glutinosa*.
Biorąc pod uwagę powyższe nie potwierdzano występowania siedliska przyrodniczego 6410 w obszarze Natura 2000 Jodły Ostrzeszowskie. Nie ma również żadnych podstaw naukowych, aby móc potwierdzić występowanie tego siedliska wcześniej.
2. W inwentaryzacji z roku 2008 wykazano, że lasy łęgowe (91E0) w obszarze Natura 2000 Jodły Ostrzeszowskie zajmowały powierzchnię jedynie 0,55 ha. Znaczną część lasu olszynowego zaklasyfikowano jako *Ribeso nigri-Alnetum*. Uznano to jednak za błąd naukowy autorów raportu, gdyż spora powierzchnia wykazywanego olsu porzeczkowego to las łęgowy *Fraxino-Alnetum* z istotnym pokryciem w runie turzycy rzadkokłosej *Carex remota*. Szacowana powierzchnia omawianego siedliska przyrodniczego wynosi 2,93 ha.
3. Stosując kryterium geograficzne stwierdzono, że obszar Natura 2000 Jodły Ostrzeszowskie położony jest w obrębie zasięgu siedliska przyrodniczego 91P0. Reprezentowane jest przez silnie zubożałe postaci asocjacji *Abietetum albae* w odmianie geograficznej śląsko-wielkopolskiej. Szacowana powierzchnia omawianego siedliska przyrodniczego wynosi 0,42 ha.
4. Siedlisko boru bagiennego zinwentaryzowano w obszarze Natura 2000 w południowo-wschodniej części wydz. 349j. Powierzchnia jaką zajmuje zespół olsu torfowcowego *Sphagno-Alnetum*, czyli siedlisko przyrodnicze 91D0, wynosi 0,07 ha. Niniejsza powierzchnia nie daje podstawy do zmiany statusu siedliska – reprezentatywność na poziomie D.

W projekcie PZO zidentyfikowano istniejące i potencjalne zagrożenia dla zachowania właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000, określono cele działań ochronnych oraz działania ochronne, w tym dotyczące monitoringu stanu ochrony przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000.

Zgodnie z § 3 pkt 2 lit. c rozporządzenia w sprawie projektu PZO przeanalizowano dokumenty planistyczne, w tym studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania

przestrzennego gminy Doruchów, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego oraz plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego. W opracowaniach planistycznych dla gminy Doruchów i województwa stwierdzono brak zagrożeń dla utrzymania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, dla ochrony których wyznaczono obszar Natura 2000, dlatego w projekcie PZO nie zawarto wskazań do ich zmian.

Nie wskazano terminu sporządzenia planu ochrony dla całości lub części obszaru Natura 2000, gdyż nie stwierdzono występowania przesłanek, o których mowa w § 3 pkt 8 rozporządzenia w sprawie projektu PZO.

Na podstawie zgromadzonej dokumentacji sporządzono projekt zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu w sprawie ustanowienia PZO dla obszaru Natura 2000, zwany dalej projektem zarządzenia.

Zgodnie z § 2 pkt 3 rozporządzenia w sprawie projektu PZO, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu 2 lipca 2019 r. podał do wiadomości publicznej informację o zamiarze przystąpienia do sporządzenia projektu PZO dla obszaru Natura 2000 poprzez ogłoszenie w prasie o zasięgu wojewódzkim oraz udostępnienie na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Poznaniu.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu, zgodnie z art. 28 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody, zidentyfikował zainteresowane osoby i podmioty prowadzące działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000. Następnie umożliwił im udział w pracach związanych ze sporządzaniem projektu PZO, podczas tzw. warsztatów lokalnych. Spotkania warsztatowe odbyły się w dwóch terminach, tj.: 27 września 2019 r. w siedzibie nadleśnictwa Przedborów i 13 grudnia 2019 r. w sali posiedzeń Rady Gminy Doruchów. W warsztatach uczestniczyło łącznie 11 osób, które tworzyły Zespół Lokalnej Współpracy. Na ww. spotkaniach podjęto dyskusję nad proponowanymi zapisami projektu zarządzenia.

Mając na względzie art. 28 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu zapewnił możliwość udziału społeczeństwa w opracowaniu dokumentu na zasadach określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r. poz. 247, z późn. zm.) poprzez:

- udostępnienie na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Poznaniu 16 listopada 2021 r.;
- ogłoszenie na tablicy ogłoszeń w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Poznaniu w terminie od 16 listopada do 6 grudnia 2021 r.;
- ogłoszenie w prasie o zasięgu wojewódzkim 16 listopada 2021 r.

W wyniku procedury z udziałem społeczeństwa wpłynęły następujące uwagi:

L.p.	Podmiot zgłaszający	Uwagi i wnioski	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
1.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	Zgodnie ze stanowiskiem Komisji Europejskiej cele ochrony muszą być: - ilościowe i mierzalne (cele ilościowe, które mogą być uzupełnione celami jakościowymi, takimi jak opis właściwego stanu siedliska lub struktury populacji), jak również raportowalny (umożliwiający monitorowanie); - realistyczne (uwzględniający rozsądne ramy czasowe i nakłady),	Uwagę uwzględniono. Przeredagowano treść załącznika nr 4 do zarządzenia.

		<p><i>spójny (umożliwiający zastosowanie takich samych atrybutów i wskaźników dla przedmiotów ochrony w różnych obszarach);</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>- kompleksowe (atrybuty i cele powinny obejmować specyfikę danego przedmiotu ochrony i umożliwiać opisanie jego stanu ochrony jako właściwy lub niewłaściwy);</i> <i>- precyzyjne w odniesieniu do „utrzymania” lub „odtworzenia” stanu ochrony przedmiotu ochrony (odpowiedni poziom ambicji określający niezbędne środki ochrony);</i> <i>- odpowiadać ekologicznym wymaganiom dotyczącym typów siedlisk przyrodniczych wymienionych w załączniku I i gatunków wymienionych w załączniku II występujących na tych obszarach;</i> <i>- odzwierciedlać znaczenie obszaru dla zachowania lub odtworzenia, we właściwym stanie ochrony, typów siedlisk i gatunków.</i> <p><i>Dlatego też proponuje się sformułowanie celów dla przedmiotów ochrony obszaru w sposób analogiczny, jak w załączonym przykładzie, zaakceptowanym przez Komisję Europejską celami dla przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Wolin i Uznam PLH320019</i></p>	
--	--	---	--

Projekt zarządzenia został pozytywnie zaopiniowany przez Regionalną Radę Ochrony Przyrody w Poznaniu uchwałą nr 2/2021 z dnia 7 grudnia 2021 r. W opinii do projektu zarządzenia, opiniujący dokument prof. dr hab. Piotr Rutkowski poruszył następujące kwestie:

1. W załączniku nr 3, dotyczącym identyfikacji istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotem ochrony obszaru Natura 2000:

a) w punkcie 2, dotyczącym siedliska 91E0 (łęgi jesionowo-olszowe), jako istniejące zagrożenie podano: „Obniżające się uwilgotnienie podłoża wskutek zmian klimatycznych o charakterze długofalowym”. Do tak sformułowanego zagrożenia mam następujące pytania: Czy są dane potwierdzające zmiany uwilgotnienia podłoża? Uwagę uwzględniono i przeredagowano treść poprzez przeniesienie zagrożenia do grupy zagrożeń potencjalnych.

Ponadto wskazał: *działalność bobrów, które dokonując spiętrzenia wody mogą całkowicie zmienić stosunki wodne wpływające na utrzymanie siedliska 91E0. Rozważyłbym to w potencjalnych zagrożeniach.* Uwagę uwzględniono i przeredagowano treść poprzez dopadanie zapisu o oddziaływaniu bobrów.

b) w punkcie 3 podano: „Obniżające się uwilgotnienie podłoża wskutek zmian klimatycznych o charakterze długofalowym, w szczególności: ogólne zmniejszenie opadów, długotrwałe okresy bez opadów, brak lub zmniejszony zalew wiosenny”. Siedlisko 91P0 nie jest uzależnione od wiosennych zalewów więc tego typu zagrożenie

nie wchodzi w grę. Uwagę uwzględniono i przeredagowano treść poprzez wykreślenie zagrożenia.

- c) w punkcie 3 podano: „Nierozpoznane lokalne tendencje dynamiczne roślinności związane z niewielkim odnowieniem naturalnym i zmniejszającymi się zasobami jodły w drzewostanie”. Może jako istniejące zagrożenie podać tylko „Zmniejszające się zasoby jodły w drzewostanie w wyniku braku lub niewystarczającej ilości naturalnego odnowienia jodłowego”. Uwagę uwzględniono i przeredagowano treść zgodnie z sugestią.
2. W opinii poruszono również kwestie formułowania celów działań ochronnych. Uwaga nie została uwzględniona. Podczas posiedzenia RROP zaprezentowano nowe podejście do formułowania treści celów działań ochronnych, zgodnie z uwagą GDOŚ wskazaną w tabeli dotyczącej konsultacji społecznych projektu zarządzenia PZO.

Projekt zarządzenia został uzgodniony z Wojewodą Wielkopolskim pismem nr NP-IV.0521.2.2021.5 z dnia 17 stycznia 2022 r.

z up. Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Poznaniu
Jacek Przygocki
Regionalny Konserwator Przyrody